

JAAREVALUATIE

Twee jaar het Laboratorium Verantwoorde Mobiliteit

EEN TERUGBLIK OP AFGELOPEN
JAAR EN VOORUITBLIKKEN OP
2023-2024

11 SEPTEMBER 2023

Auteur: Hans Jeekel

Contact en website

info@labverantwoordemobiliteit.nl

www.labverantwoordemobiliteit.nl

Introductie

Voor je ligt het overzicht van activiteiten in het tweede jaar van het Laboratorium Verantwoorde Mobiliteit (looptijd 2021-2024). We volgen het academische jaar, dus dit jaarverslag loopt van september 2022 tot en met augustus 2023. Aan het einde van dit overzicht is ook een korte vooruitblik opgenomen. We beschouwen dit jaarverslag nadrukkelijk als een tussentijds overzicht, en zeker niet als een volwaardige evaluatie of notitie. We willen hiermee wel graag laten zien waar we nu staan. Dit tweede Jaarverslag wordt, net als het eerste verspreid zoals de Nieuwsbrief, en krijgt een plek op onze website onder Over Ons. Het zal begin september verschijnen.

Inhoudsopgave

Terugblik	3
Geschiedenis.....	3
LVM nieuwe stijl	4
Over de productie.....	5
Notities.....	5
Speciaal document	6
Nieuwsbrieven.....	6
Advies en samenwerking.....	6
Website.....	7
Volgers	8
Vooruitblik	8
Algemeen.....	8
Inhoud.....	8
Proces.....	9
Deelnemers Laboratorium Verantwoorde Mobiliteit	9

Geschiedenis

Je kunt zeggen dat het LVM is begonnen met het schrijven van de oprichtingsnotitie, aan het begin van 2021. In die eerste notitie stond het basisidee al geformuleerd. Het beïnvloeden van debat en meningsvorming over de toekomst van mobiliteit, daarbij vooral ook kijkend naar de enorme klimaatopgave die mobiliteit moet realiseren en nu nog niet realiseert. Dat beïnvloeden voeren we uit met in de kern een gezelschap masterstudenten van verschillende masteropleidingen en van verschillende universiteiten. Geholpen door een aantal mobiliteitsprofessionals uit wetenschap, overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven die a *titre personnel* meewerken. Het geheel wordt ondersteund en begeleid door een hoogleraar emeritus, de hoofdauteur van dit jaarverslag. Je kunt ook zeggen dat het LVM begonnen is direct na de tweede bijeenkomst met de masterstudenten, waar we de werkafspraken voor oprichting maakten. Dat was dan op 8 juli 2021. Vanaf die dag zijn we een traject van 5 maanden ingegaan om het LVM werkend te krijgen. Eind december 2021 verscheen de eerste notitie.

In de eerste negen maanden van 2022 was sprake van een grote productie. Er verschenen zes notities en elke twee weken een nieuwsbrief. Een aantal volgers vroeg zich af hoe we toch een dergelijke productie zo snel na de start konden realiseren. Je kunt stellen dat het antwoord op die vraag ook wel een weeffout in het eerste jaar van het LVM blootlegde. Er is enorm hard gewerkt door iedereen, soms tot over de rand. Twee studenten besloten in de lente en vroege zomer van 2022 te stoppen met het LVM en dat was een opmaat naar twee moeilijke maanden, van begin oktober tot begin december 2022. Wat was er aan hand? Het LVM bleef na het begin voor mij veel te lang toch eigenlijk mijn project. Echter; meer eigenaarschap van de masterstudenten was voor de meesten van hen naast studie en leven een brug te ver. De andere toenmalige studenten hebben zich in die twee maanden beraden of, en zo ja hoe ze wilden doorgaan met het LVM. Uiteindelijk hebben 7 van de 12 toenmalige studenten gekozen voor continuering en staan 2 anderen nog dichtbij het LVM.

“Never waste a good crisis!” Uit deze lastige maanden is vanaf begin december een nieuwe aanpak van het LVM vormgegeven. Vooral de studenten die zeker wisten dat ze doorwilderen zijn daarvan de architect geweest; Huub Siebelt, Sander Schepers en Willem Arts. Samen met mij vormden zij het coördinatieteam dat op 6 december 2022 van start ging. Zij zijn de ontwerpers van de nieuwe stijl van het LVM.

LVM nieuwe stijl

Je kunt zeggen dat het LVM nu, eind augustus 2023, heel anders functioneert dan in het eerste jaar. Wat zijn nu de grote veranderingen?

- *De sturing is gewijzigd*

In het eerste jaar probeerde ik de studenten te sturen, met wisselend succes, maar wel ook met van de zijde van de studenten het idee dat er wel dwingend hard gewerkt moest worden. Nu sturen eigenlijk de studenten uit het team de andere studenten en de net afgestudeerden aan, en dat gaat veel soepeler.

- *De productie van notities en nieuwsbrieven is lager geworden*

De zichtbare productie is wat rustiger geworden. Produceerden we in het eerste jaar zeven notities, dit jaar waren dat er drie, plus een strategische input voor de nationale verkiezingsprogramma's. En de frequentie van de nieuwsbrieven is naar maandelijks gegaan. Tezelfdertijd hebben we met de advisering een nieuwe activiteit opgezet en wordt er aan vier nieuwe notities gewerkt.

- *Het LVM is een breder en uitgebreider netwerk geworden*

Zoals ook al op de website te lezen valt is het Laboratorium nu een netwerk van studenten en net afgestudeerden. Nu is de verhouding 13 masterstudenten en 5 afgestudeerden. Afgelopen jaar is het aantal LVM'ers ook uitgebreid, van 13 deelnemers naar 18 deelnemers. In totaal zijn 11 verschillende masteropleidingen in beeld van in totaal 5 verschillende universiteiten. In het komend werkjaar 2023-2024 zal het evenwicht nog verder verschuiven richting van de net afgestudeerden. In september 2024 zijn de masterstudenten in de minderheid, en is het LVM primair een netwerk van net afgestudeerden. Wat dit gaat betekenen, daar zullen we het komend werkjaar bij stilstaan.

- *De samenhang in het LVM is vergroot*

In het eerste jaar waren de contacten vooral van de studenten in mijn richting, en waren de klankbordgroep-leden op grotere afstand. Dat is fors veranderd. We hebben nu voor alle betrokkenen bij het LVM (studenten, net afgestudeerden, klankbordgroepleden) een maandelijkse interne nieuwsbrief. Klankbordgroepleden worden vanaf het begin betrokken bij het maken van de notities, en er is nu een interne LVM app en een maandelijkse digitale bijeenkomst voor alle LVM studenten en net afgestudeerden.

- *Een nieuw veld van activiteit is ontstaan.*

Dit ontstond onverwacht. Het LVM was door de productie en inhoud van het eerste jaar al bekend geworden. In dit tweede jaar wilden een aantal organisaties die van belang zijn in de wereld van mobiliteit graag met het LVM gaan samenwerken. Zo werken wij inmiddels met het opstelteam van de Mobiliteitsvisie van I&W, met de Stichting Natuur en Milieu, met CROW, met Twijnstra en Gudde, met de grootste raadsfractie van de gemeente Utrecht en met een ondernemerscollectief samen, en willen nog meer organisaties samen met ons aan de slag. Voor ons is van belang dat de organisaties goed omschrijven waar ze precies onze meerwaarde zien.

Over de productie

In ons tweede jaar hebben we ons geconcentreerd op drie soorten producten; notities en nieuwsbrieven, en advisering. Er zijn 3 notities uitgebracht, een specifiek document en 12 nieuwsbrieven. En er zijn samenwerkingstrajecten met zeven organisaties.

Notities

In oktober 2022 verscheen onze notitie over stedelijke mobiliteit. Dit is een brede notitie geworden, die vooral heeft geleid tot een goed contact met het platform Stadszaken en voor nog verder uit te werken samenwerking met het tijdschrift . In de notitie veel aandacht voor de sturing van budgetten voor stedelijke mobiliteit, voor de plannen voor mobiliteit in de vijf grote steden, en voor het stedelijk openbaar vervoer. Qua proces was er een unicum; vier studenten (Micha Arnoldus, Tom Knipping, Willem Arts en Alexander van der Wal) hebben met elkaar deze notitie

gemaakt.

Mobiliteitsdata: Spoorzoeken in weerbarstige materie

30-01-2023

Ook mobiliteit ontkomt niet aan een grote transitie, die je zo professioneel en verantwoord mogelijk vormgeven, op basis van zoveel mogelijk beschikbare gegevens. Daarom eind januari 2023 deze negende LVM-notitie van Hans Jeekel over data voor mobiliteit, een moeizaam onderwerp, niet zozeer omdat er geen ruwe gegevens zijn, maar omdat het moeilijk blijkt daar goed informatie van te maken, mede omdat de vragen niet goed worden toegespitst. In de notitie worden de barrières geschetst en de juiste vragen gesteld om tot een reeks aanbevelingen te komen voor de toekomst van data in mobiliteit.

De fiets als motor op de kortere afstand: van achterblijvers in het peloton tot koplopers

31-05-2023

Fietsen is populair, wordt steeds populairder maar is nog niet een kern in onze mobiliteit. Wij vinden dat de fiets in al zijn verschijningsvormen de motor van het toekomstige klimaat neutrale mobiliteitssysteem moet worden voor de kortere afstanden. Dan moet er nog veel gebeuren, vooral daar waar het fietsen achterblijft. Dat vraagt investering, aanmoediging, maar ook op plekken ontmoediging van niet- noodzakelijk autogebruik. De aandacht en de strategie voor dit alles staat centraal in deze notitie. Deze notitie van Huub Siebelt kreeg veel aandacht bijvoorbeeld in Autoweek, in Verkeersnet en in het Fietsersberaad.

Speciaal document

Het kabinet is gevallen en de partijen zijn druk bezig nieuwe verkiezingsprogramma's op te stellen voor de regeerperiode 2023-2027. Wat zijn zij van plan met ons mobiliteitsstelsel? Het LVM is een netwerk van masterstudenten, afgestudeerden en mobiliteitsexperts die zich verdiepen in ideeën en oplossingen voor een toekomst van duurzame, eerlijke en daarmee verantwoorde mobiliteit. Sinds onze oprichting hebben wij tien notities uitgebracht, waarin steeds een ander mobiliteitsstelsel werd behandeld. Dit document kunt u zien als een bundeling daarvan, die hopelijk kan dienen als inspiratiebron en ondersteuning bij het opstellen van uw verkiezingsprogramma.

In november 2023 zijn er verkiezingen voor de Tweede Kamer. We hebben voor de commissies die voor de politieke partijen de verkiezingsprogramma's opstellen een overzicht gemaakt van 50 suggesties, die zijn terug te vinden in de tien notitie die we tot nu toe hebben gepubliceerd. Op dit moment kunnen we helaas nog niet nagaan of, en zo ja welke, suggesties zijn overgenomen.

Nieuwsbrieven

Als aangegeven brengen we nu maandelijks een nieuwsbrief uit met een beschouwing, en met zes verwijzingen naar belangwekkende en meestal recente publicaties. We werken nu meer met themagerichte nieuwsbrieven en ik schrijf niet langer alleen. Zo is een nieuwsbrief uitgebracht over OV (met Micha Arnoldus), over bereikbaarheid (met Willem Arts) en over generatie-denken en mobiliteit (met Mees Paanakker).

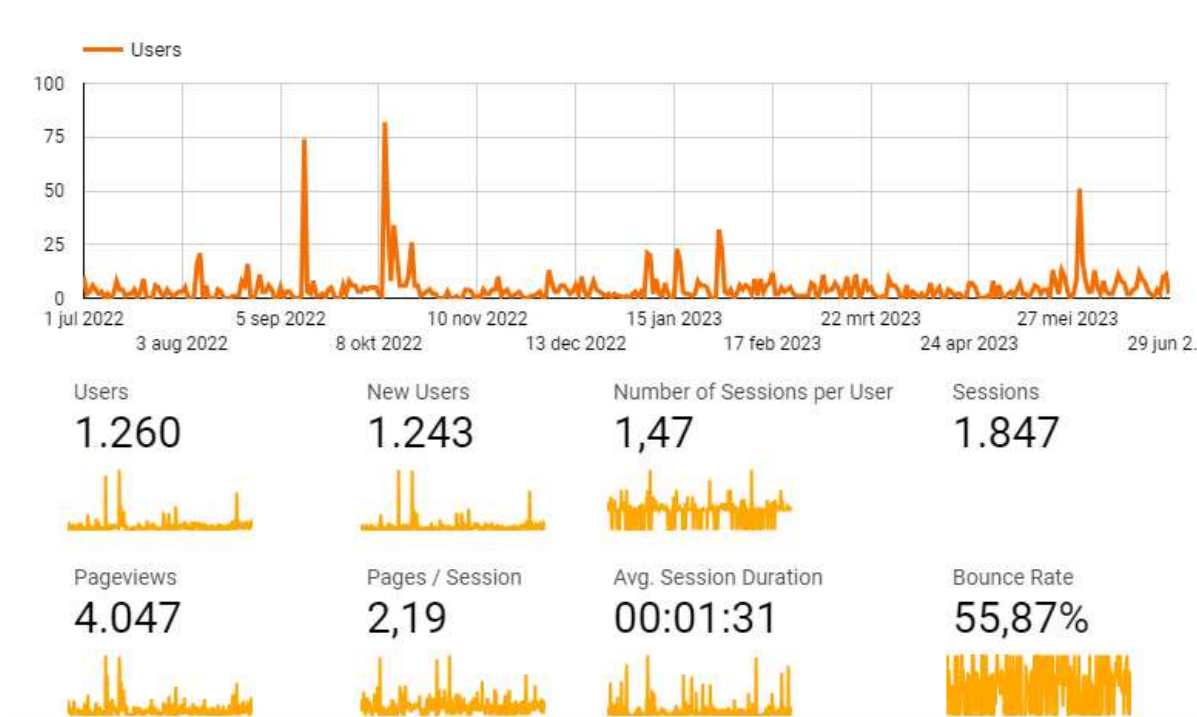
Advies en samenwerking

Sinds het voorjaar werken we, mede op hun verzoek samen met een aantal organisaties. We werken kort een aantal vragen uit die wij en zij beiden interessant vinden, of we adviseren over initiatief. We zijn nog bezig hiervoor de juiste vorm te vinden. We werken nu samen met het initiatief Next Level Infra Systems (NLIS), met het opstelteam voor de Mobiliteitsvisie, met de fractie van Groen Links in de raad van Utrecht, met het Kennisplatform CROW, met Twijnstra en Gudde, met de Stichting Natuur en Milieu en met de Jonge Klimaatbeweging. Om twee voorbeelden te geven; we hebben al geadviseerd over het plan van NLIS in wording, en kijken met Stichting Natuur en Milieu naar de aanpak van de Schoolstraten, een Vlaams succes dat in ons land tot nu toe in pilots blijft steken. We vinden deze contacten erg waardevol, en zien dat – hoewel intensief- er meerwaarde zit in het rechtstreeks samenwerken. Wel willen we graag heldere en gerichte thema's oppakken. Per slot zijn we geen consultant en we streven oer ook niet naar dat te worden.

Website

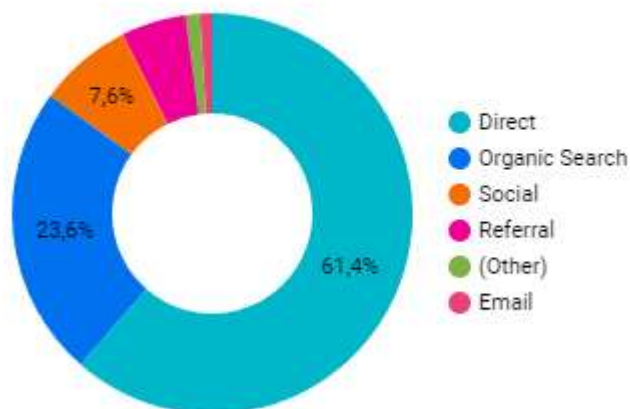
Dit is het bezoekers verslag van LVM van 1 juli 2022 tot en met 30 juni 2023.

De grafiek hier onder geeft het aantal gebruikers gedurende deze periode (Users) en hoeveel pagina's zij hebben weer gegeven (Pageviews). Een user kan meerder sessions hebben als er minimaal 30 minuten tussen activiteiten op de website zit.

Deze grafiek geeft aan hoe de bezoekers op de website komen. Direct is door het in te typen in de searchbalk, Organic Search zijn bezoekers die via het gebruikt van een search engine (bv. Google).

Top Acquisition Channels

Volgers

Op dit moment hebben we iets meer dan 400 volgers, met een behoorlijk goede spreiding. Relatief veel overheid (80), consultants (70), kennisinstellingen (100), maar ook transportbedrijven (30) en pers en media (60). Wel nog beperkt aantal gemeenten, provincies beperkt vertegenwoordigd en hetzelfde geldt voor actie-organisaties en voor de rechterkant van het politieke spectrum.

Vooruitblik

Algemeen

2023-2024 wordt het derde jaar van het Laboratorium Verantwoorde Mobiliteit. We willen ook dit jaar een aantal notities uitbrengen. We zullen ook rond de 12 Nieuwsbrieven maken. En we blijven investeren in en met onze contacten. En we willen op verschillende universiteiten aan studenten duidelijk maken dat we bestaan en actief bezig zijn. Ook gaan we de leemten in ons volgersbestand aanpakken.

Organisatorisch willen we gaan werken met 5 teams. Dat biedt, nu we met meer LVM'ers zijn (van 12 naar 18) meer focus.

Inhoud

Het Laboratorium is opgericht om (vergeten) inzichten en inspirerende beelden te creëren inzake de klimaatopgave voor mobiliteit en transport, die nog steeds qua resultaten achterblijft op wat minimaal nodig is. Vanuit die basis moet een mobiliteitssysteem worden gebouwd dat past binnen te realiseren klimaatdoelen, binnen emissienormen, en dat voor iedereen toegankelijk en bereikbaar moet zijn. De meest verontreinigende vervoermiddelen moeten qua gebruik vanzelfsprekend het hoogst geprijsd zijn.

Als je deze uitgangspunten hanteert moet er nog erg veel veranderen: er moet zowel gebouwd worden als gesaneerd worden. Er moet zowel aan techniek als aan gedrag gewerkt worden. Voor ons is dat allemaal vanzelfsprekend. Maar het blijkt telkens weer dat de grote meerderheid van besluitvormers en deskundigen eigenlijk primair willen voortbouwen op het huidige sterk auto- en vliegtuigafhankelijke mobiliteitssysteem dat ook nog eens niet goed toegankelijk is voor alle huishoudens.

Wij zien ook dat er zeker op nationaal niveau nog maar beperkte aandacht bestaat voor rechtvaardigheid en ethiek in het nu dominante mobiliteitssysteem. Dat speelt overigens ook 9 wereldwijd, als we kijken naar goederenmobiliteit, gekoppeld aan supply chains. Dat alles moet veranderen. We zien wel dat er het afgelopen jaar kiemen voor verandering zijn opgekomen. We willen graag werken met alle organisaties en initiatieven die in eenzelfde richting denken, ook in de productie van onze notities.

Er is een behoorlijk aantal notities in productie. We noemen er vier en introduceren een vijfde. Tom de Rijk werkt aan een notitie over de relatie tussen de woningbouwopgave en het streven naar duurzame mobiliteit. Hoe kunnen deze twee ontwikkelingen elkaar versterken. Jasper de Bruin werkt samen met Igor Koster en Felix Marseille aan een notitie over het duurzaam maken van de zwaarste transportmiddelen. Het gaat dan om de zwaarste vrachtauto's, om bouwvoertuigen, om schepen en om treinen. En Finley Davis en Michelle van Ardenne werken aan een notitie over bereikbaarheid als recht, en over hoe dat recht te effectueren. In de winter willen we een notitie over hoe een echt duurzame auto er uit zou moeten zien uitbrengen. Daaraan werkt Felix samen met Tycho Smokers en met Igor. We noemen hier steeds alleen de LVM'ers, maar er wordt nu veelal vanaf een vroeg moment al samengewerkt met leden van de klankbordgroep. Tot slot komt er een notitie waarin we de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen toetsen aan onze inzichten, die we hebben vervat in 50 suggesties voor deze verkiezingsprogramma's. Deze notitie komt uit eind oktober, en wordt geschreven door Marc, Max Olzheim en Mees.

Proces

We zullen in het komend werkjaar de verbinding met de studieverenigingen die studenten organiseren die bezig zijn met mobiliteit gaan leggen. Ook willen we de leemten in het volgersbestand zien te dichten en we bouwen onze contacten met organisaties actief in het mobiliteitsveld in samenwerking verder uit.

Deelnemers Laboratorium Verantwoorde Mobiliteit

Alexander van de Wal, master Sustainable Urban Management, WUR

Camille Kleibergen, afgestudeerd, Master Urban Mobility Transitions, Aalto University en KTH Stockholm

Christian van Erp, master Sustainable Energy Technology, TU Eindhoven

Finley Davis, afgestudeerd, master Planologie, Universiteit van Amsterdam

Felix Marseille, master Infrastructure Planning, RU Groningen

Huib Siebelt, master Planologie, Universiteit van Amsterdam

Igor Koster, team Ecomotive, TU Eindhoven

Jasper de Bruin, master Complex Systems Engineering and Management, TU Delft

Marc van Waarden, afgestudeerd, Master Planologie, Universiteit van Amsterdam

Max Olzheim, master TU Delft/WUR/ Universiteit Amsterdam

Max Rood, master Infrastructure Planning, RU Groningen

Mees Paanakker, afgestudeerd, master Bouwkunde, TU Delft

Micha Arnoldus, master Engineering Policy Analysis, TU Delft

Michelle van Ardenne, Master Urban Mobility transitions, KTH Stockholm en TU Eindhoven

Sander Schepers, master Sustainable Energy Technology, TU Eindhoven

Tom de Rijk- afgestudeerd, masters Real Estate en Innovation Sciences, TU Eindhoven

Tycho Smokers, master Automotive, TU Eindhoven

Willem Arts, master Innovation Sciences, TU Eindhoven

Hans Jeekel, Hoogleraar emeritus, TU Eindhoven